

**Силабус курсу  
СУЧАСНІ ЖИВОПИСНІ ТЕХНІКИ**

Освітній ступінь – Бакалавр  
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка  
Спеціальність: 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)  
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»  
Кількість кредитів – 7  
  
Рік підготовки – 4 семестр – 7-8  
  
Компонент освітньої програми: вибірковий  
Дні занять: згідно розкладу (інформаційний портал ТНПУ ім. В. Гнатюка <http://tnpu.edu.ua/faculty/Instytutmystectw/dyzayn.php>)  
Консультації: згідно розкладу консультацій  
  
Мова викладання: українська



**Керівник курсу**

доц. Кузів Михайло Петрович

**Контактна інформація**     [art.kuzivm@gmail.com](mailto:art.kuzivm@gmail.com); 0352-52-28-36

**Опис дисципліни**

Головною метою вивчення дисципліни «Сучасні живописні техніки» є підготовка студента як майбутнього фахівця художника-педагога та розвиток у нього творчої уяви, мислення та образотворчої грамоти на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу; виховання художньо-естетичної культури та формування художньо-естетичного смаку; вміння вести цілеспрямоване спостереження навколишньої дійсності, творчо відбирати життєві враження і відображати їх у правдивій образній формі; оволодіння професійною майстерністю роботи різними техніками з широким застосуванням її у професійній діяльності вчителя образотворчого мистецтва. Виходячи з даної мети, програмою передбачено вирішення таких завдань: формування поглиблених знань про техніки олійного живопису та особливості роботи з акриловими фарбами; розвивати вміння використовувати синтез технік; вдосконалювати майстерність миттєвого зображення натури; закріплювати вміння образного аналізу середовища.

Зміст дисципліни «Сучасні живописні техніки» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері середньої освіти (Образотворче мистецтво), норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

**Навчальний контент**

	<b>Тема</b>	<b>Результати навчання</b>
<b>Модуль 1. ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ ТЕХНІКИ ОЛІЙНОГО ЖИВОПІСУ. ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ АКРИЛОВИМИ ФАРБАМИ. СИНТЕЗ ТЕХНІК.</b>		
1	<b>Тема І. Тематичний натюрморт із предметів різної форми, фактури та контрастності. Нестандартне трактування «у просторі».</b>	Поглиблене вивчення живопису та його основних закономірностей, набуття нових знань та практичних навиків роботи олійними фарбами. Розвиток фантазії та уяви, спроможності відображати об'єктивну реальність в нестандартному трактуванні. Вміння подавати зображення у сучасній трактовці, використовувати нові художні техніки та приділяти більшу увагу правильності komponування, повітряно-лінійній побудові, колористиці, тональності та матеріальності предметів. Враховувати характерні особливості освітлення та взаємодії різних форм у постановці.

2	<b>Тема 2. Складний натюрморт із різноманітних предметів. Формування посиленої дії горизонталей та вертикалей у компонованні постановки. Використання різноманітних технік олійного живопису.</b>	Закріпити вміння відображати об'єктивну реальність в тональних та колірних співвідношеннях. Сформувати композиційну цілісність зображення та плановість постановки, передавати глибину повітряної перспективи. Виконати детальну прописку головних елементів постановки, приділяючи увагу їх матеріальності та характеру освітлення. Використовувати різноманітні техніки живопису, знати особливості компоновання, послідовність ведення роботи та основні правила тональних, локально-кольорових співвідношень, різноманітні техніки живопису.
<b>Модуль 2. СКЛАДНІ КОЛОРИСТИЧНІ СПІВВІДНОШЕННЯ У ЖИВОПИСНОМУ ЗОБРАЖЕННІ. ТЕМАТИЧНІ ТА КОМПЗИЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ПОСТАНОВОК. СИНТЕЗ ТЕХНІК.</b>		
3	<b>Тема 3. Філософська постановка з використанням плоских та об'ємних елементів. Зображення предметів із глянцевою та дзеркальною поверхнею. Використання різноманітних технік олійного живопису.</b>	Поглиблене вивчення живопису та його закономірностей, пошук нових підходів та вміння відображати об'єктивну реальність у нестандартному варіанті. Закріпити вміння розбивати просторове середовище на площини, передати перспективу, написати об'ємні предмети даної постановки приділяючи увагу матеріальності та враховуючи характерні особливості освітлення. Виконати детальну прописку предметів та виділити акценти. Знати різноманітні техніки олійного та акрилового живопису та застосовувати їх у практиці.
4	<b>Тема 4. Кольорова інтер'єрна композиція, введення відкритих кольорів та локальних плям. Лінія у зображенні. Синтез технік.</b>	Вивчити основи «швидкого живопису», його особливості, методи компоновання, нанесення основних кольорових плям та деталей композиції. Навчитись вводити у зображення лінію та локальні площини, відкритість кольору, поглибити знання основ кольорознавства, рисунку, композиції, повітряної перспективи, послідовності виконання завдання і вміти використовувати технічні прийоми сучасного живопису.
<b>Модуль 3. Предмет і простір. Людина в інтер'єрі.</b>		
5	<b>Тема 5. Просторова композиція. Розміщення предметів на похилій площині. Різнманітність фактур та освітлення предметів. Синтез технік.</b>	Вивчення особливостей зображення предметів на похилій площині, характеру їх освітлення та колориту. Навчитись зображувати різну фактурну поверхню та застосовувати різні живописні техніки. Знати основні правила компоновання завдання та лінійної побудови предметів, властивості освітлення, класичні і нові технічні прийоми ведення живопису. Уміти компоновати елементи постановки на полотні, формувати колорит в залежності від освітлення та кольору предметів.
6	<b>Тема 6. Фігуративна композиція на фоні інтер'єру. Елементи композиції у полі дії різного освітлення</b>	Поглиблене вивчення пластичної анатомії та лінійно-повітряної перспективи, аналіз особливостей інтер'єрного середовища з присутністю в ньому людини при різних джерелах освітлення. Закріплення практичних знань та вміння відображати об'єктивну реальність. Знати закони композиції, кольорознавства, закономірності колориту та освітлення, технічні прийоми ведення живопису акриловими та олійними фарбами. Вміти правильно закомпоновувати сюжет на форматі, робити розкладку основних кольорових плям, виконувати анатомічну побудову фігури людини, застосовувати декілька технік ведення живопису.
<b>Модуль 4. Настроєва колористичність живописного зображення. Тематична фігуративна постановка. Національне вбрання. Сучасна подача та техніка виконання.</b>		
7	<b>Тема 7. Фігура у інтер'єрі. Взаємодія людини</b>	Закріплення теоретичних та практичних знань з пластичної анатомії, кольорознавства та композиції. Поглиблене вивчення

	<b>з предметом..</b>	особливостей освітлення та матеріальності у живописному трактуванні. Вміння на практиці виділяти основні деталі фігури людини та виконувати їх прописку згідно до завантаженості композиції. Правильно сформувати у кольорі основні частини композиції, виконати анатомічну побудову фігури людини та лінійно-просторову побудову середовища. Правильно підібрати технічні прийоми для виконання завдання.
--	----------------------	--

### Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1.	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку мистецтва, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.
ЗК 6.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
ЗК 7.	Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
ЗК 8.	Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СК 4.	Здатність до особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.
СК 5.	Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.
СК 9.	Здатність застосовувати художні прийоми і техніки при виконанні творів образотворчого мистецтва.
СК 11.	Здатність застосовувати засоби та закони композиції та кольорознавства в практичній художній діяльності.
РН 2.	Знання та володіння критеріями оцінки якості виконуваних робіт.
РН 17.	Знання технічної основи різних стилістик живопису.
РН 21.	Володіння практичними основами образотворчої грамоти на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу, володіння культурою виконання творчої роботи.
РН 24.	Уміння методично грамотно застосовувати художні прийоми і техніки образотворчого мистецтва при виконанні навчальних натурних і творчих композицій.
РН 25.	Уміння використовувати синтез технік олійного, акрилового живопису для передачі форми та матеріальності натурального матеріалу при створенні цілісного живописного твору; виконувати декоративний розпис.

РН 27.	Уміння застосовувати закони та теоретичні основи композиції, кольорознавства, нарисної геометрії і перспективи в практичній художній діяльності.
--------	--

### Літературні джерела основні:

1. Боднар О.Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: Монографія. – Львів: НВФ «Українські технології», 2005. 198 с.
2. Йоханнес Иттен. Искусство цвета. – "PNB Print", Латвия., 2015.
3. Кириченко М.А. Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. - К., «Вища школа», 2002.
4. Комесанья Пабло . Рисуем портрет. Полный курс. - Харківська книжкова фабрика «Глобус», 2013, 160 с.
5. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посібник / укладач : О. Я. Музика. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. – 114 с.
6. Марчак Валерій. Про малярство: Навчальний посібник – Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018. – 264 с.
7. Молцмен С. Рисуем пейзаж. – Минск, 2001.
8. Небесник І.І. Адальберт Ерделі. – Львів: Видавництво Мс, 2007. – 296 с.
9. Кашекова И. Развитие пейзажа в живописи // Искусство в школе. – 2004. – №5. – С. 38 – 46.
10. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. – Харків: ХДАДМ, 2003. – 256 с.
11. Кривавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн. : У 3 ч. – Львів: Світ, 2005. – Ч. 3. – 268 с.
12. Печенюк Т. Кольорознавство. - К.: Грані-Т, 2009. – 192 с.
13. Прищенко Світлана. Кольорознавство : навч. Посібник / за ред. Проф. Є.А.Антоновича. – К.: Альтерпрес, 2010.
14. Соун Хейзел. Научиться писать маслом быстро. Харьков : Азбука, 2019.
15. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. / уклад.: Є.В.Беліка, О.І.Конопко. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 92 с.
16. Туманов І. М. Рисунок. Живопис. Скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання. Львів: Аверс, 2010. 496 с.
17. Хмельовський О.М. Теорія образотворення : Кн. 5. Композиція. – Луцьк, Волинська мистецька агенція «Терен», 2005. – 408 с.

### Допоміжна

1. Академія мистецтв України: художній альбом. Керівник та упорядник проекту Анатолій Мельник. Київ : ТОВ «Майстер книг», 2015.
2. Антонович Є.А., Проців В.І., Свид С.П. Художні техніки в школі: Навч.-метод. посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів. – К.: ІЗМН, 1997. – 312 с.
3. Барчай Е. Анатомія для художників. – Будапешт: Корвина, 1959.
4. Денисенко О. Творчі українського пейзажу // Образотворче мистецтво. – 2000. - № 3 - 4. – С. 64 – 66.
5. Буряк Ніна. Борис Буряк. Альбом. – К.АДЕФ – Україна. – 280 с.
6. Художники України. Живопис, графіка, скульптура, декоративно-прикладне мистецтво. // Творчо-біографічний довідник. Випуск 2.— 2001.
7. Образотворче мистецтво . //Видання Національної спілки художників України. —2003. - №3
8. В. Гвоздинський. Живопис // Альбом-каталог. — 2016.
9. Д. Шайнога. Живопис // Альбом-каталог. — 2005
10. Б. Ткачик. Живопис // Альбом-каталог. — 2001
11. Владич Л. Живопис та його жанри. – К.: Держвидав., 1960. – 47 с.
12. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. Київ, 1982.
13. Сельченко К.В. Психологія художественного творчества. – Минск, Харвест, 1999.

### Інформаційні ресурси

- Бібліотека ТНПУ ім. В.Гнатюка – м. Тернопіль, вул. М.Кривоноса, 2;

- Тернопільська бібліотека для молоді – м. Тернопіль, вул. Нечая, 29;
- Тернопільська обласна наукова бібліотека ім. Затонського – м. Тернопіль, бульв. Шевченка,
- Internet.

### Політика оцінювання

• Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів модульного контролю без поважних причин не враховуються, перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• Політика щодо академічної доброчесності: Заборонений плагіат, виконання робіт сторонніми особами. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під пошуку аналогів даного виду робіт.

• Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом виконання робіт, але бали за це не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

### Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

#### 7 семестр (залік)

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		
T1	T2	T3	T4	100
25	25	25	25	

#### 8 семестр (екзамен)

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4			
T5	T6	T7		30	100
20	20	25	5		

У загальному для заліку поточний контроль складає – 100 балів. Підсумковий контроль не передбачений. У загальному для екзамену поточний контроль складає 70 балів, підсумковий контроль – 30 балів.

### До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лабораторних робіт).
- 2) Тематика та зміст лабораторних робіт.